

Komentar: Djavo Perverzности

Author: [IWPR Balkans](#)

Da li ce nova koaliciona vlada u Skoplju moci da marginalizuje ekstremiste koji prete da zemlju gurnu u krvoprolice

Prose nedelje je makedonski parlament odbacio pozive za proglašenje ratnog stanja u zemlji. Umesto toga, doslo je do formiranja široke koalicione vlade nacionalnog jedinstva.

To su odlicne vesti, narocito zato sto su se ekstremisti, i makedonski i albanski, zalagali da Skoplje i formalno objavi rat protiv albanske gerile.

Dzordz Robertson, generalni sekretar NATO snaga, nedavno je opisao situaciju u zemlji dramaticnim recima: "Makedonija je na ivici ambisa!".

Pisac Edgar Alan Po je jednom prilikom savetovao svoje citaoce da se klone ivice provalije. Strah od visine, pise on, hipnotise neoprezne sve dok iskusenje ne prevlada razum i nesretna licnost ne krene preko ivice. On ovo iskusenje naziva "djavolom perverzности".

Makedonski politicki lideri, u vladi i opoziciji, vec duze vreme se poigravaju sa tim djavolom.

Sve je pocelo tajnim "dzentlenskim sporazumom" kako bi se privatno, politicki i komercijalno profitiralo kroz kontrolisanu manipulaciju etnickim tenzijama. Ova strategija se uveliko isplatila.

Nije tajna da su neki od lidera bivse vodece koalicije, makedonske VMRO-DPMNE partije i albanske DPA, najbogatije licnosti u zemlji.

Medjutim, kako su to pokazale nedavne borbe ta strategija bila je opasna. Sada, nakon nekoliko meseci sukoba izmedju snaga bezbednosti i albanskih naoruzanih grupa u planinama blizu granice s Kosovom, Makedonija je dosla do ivice ambisa - ili tacnije do gradjanskog rata.

U toku cele prose nedelje, za vreme debata u parlamentu, dominirali su pozivi makedonskih politicara da se objavi ratno stanje. Albanski poslanici, kao i medjunarodna zajednica zustro su se usprotivili ovakvom potezu.

Oni koji podrzavaju ovu opciju, veruju da bi proglašenjem ratnog stanja bila znacajno povecana efikasnost vojne operacije protiv albanske gerile. Sada, posto su njihovi zahtevi odbaceni, oni se zale da je propustena znacajna prilika.

Ekstremisti na makedonskoj strani veruju da je propustena sansa da se resi "albansko pitanje" jednom zauvek, paljenjem albanskih sela i primoravanjem stanovnistva da napusti svoje domove.

Albanski ekstremisti su takodje razocarani, jer veruju da bi proglašenje ratnog stanja dovelo do ostvarenja cilja, nezavisne albanske teritorije.

Medjutim, vojna akcija samo bi povecala rizik od strahovitog i nekontrolisanog nasilja. Dalja polarizacija izmedju dve zajednice bila bi neizbezna.

Prostor za politicki dijalog postao bi dramaticno suzen za obe strane. Mogucnost ozbiljne krize, i odlaska kljucnih partija iz opozicije bi se povecala.

Makedonija bi takodje mogla biti diskreditovana od strane medjunarodne javnosti ukoliko se pojave optuzbe o krsenju ljudskih prava, cak iako bi one bile neistinite.

Zamke ratnog stanja prevazilaze njegove prednosti. Takva objava slicna je amputaciji, brzi i relativno lak hirurski zahvat koji pacijenta ostavlja hendikepiranim.

Jedino resenje koje se namece u pokusaju da se spasi medjuetnicka saradnja je nova koaliciona vlada. Ona mora pokazati da zaista predstavlja interese republike. Makedonski politicari moraju da se ujedine i da pokazu da stite sve gradjane Makedonije, a ne samo Makedonce.

Albanski politicari moraju se, u medjuvremenu, distancirati od nasilja i jasno ga osuditi, bez obzira na motiv. Drugo, oni se moraju obavezati za ocuvanje stabilnosti i integriteta zemlje i moraju jasno staviti do znanja da je jedini prihvatljiv nacin resavanja problema njihove zajednice preko makedonskih pravnih institucija.

Ukoliko vlast i dalje bude podeljena, narocito po etnickim linijama, ona nece moci da garantuje bezbednost zemlje.

Ekstremisti na obe strane veruju da odluka da se ne objavi ratno stanje predstavlja neku vrstu koraka unazad. Medjutim, posto se nalazimo na ivici provalije, bilo bi bolje i mudrije zakoraciti unazad nego unapred. Makedonski politicki lideri su se isuvise dugo poigravali sa djavolom perverzности, gradjanskim ratom.

Dosta toga je unisteno u ovom procesu. Tek ce se pokazati da li ce nova koalicija moci da marginalizuje ekstremiste. Ukoliko to ne ucini, pitanje je vremena kada ce se pozivi za objavu ratnog stanja ponovo cuti u parlamentu.

Ferid Muhic je profesor filozofije na Univerzitetu u Skoplju.

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/komentar-djavo-perverzности>